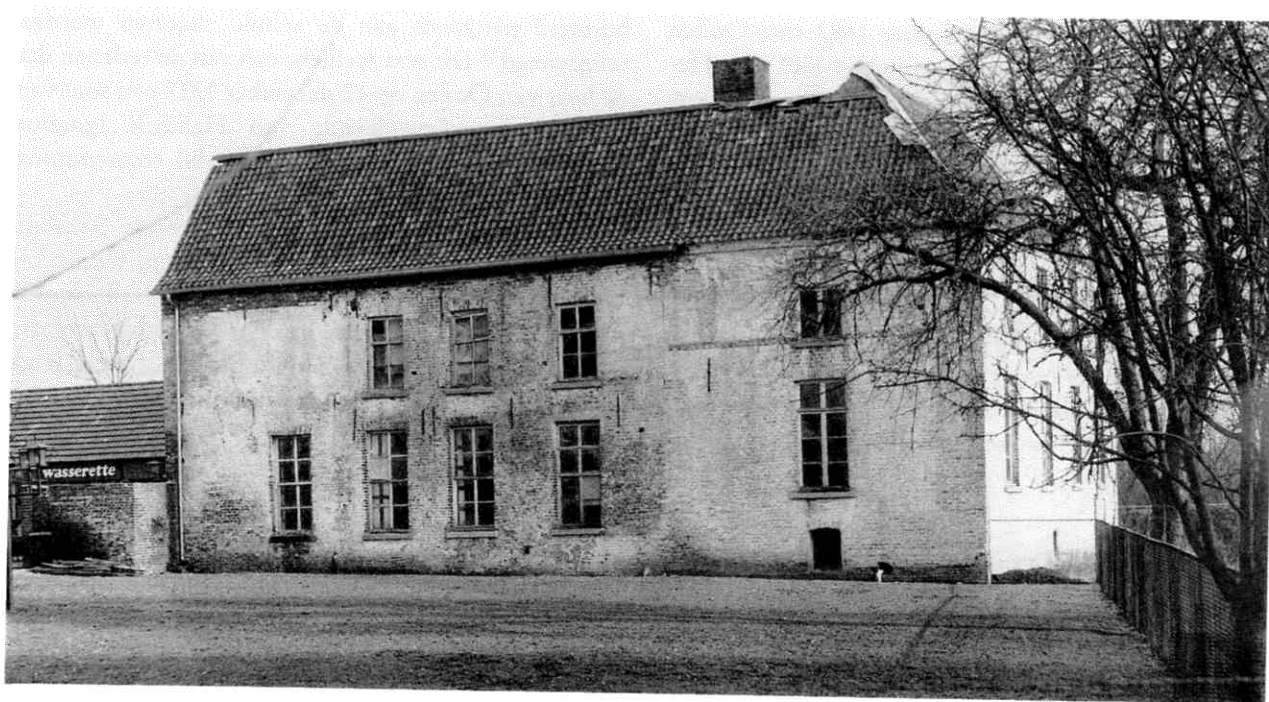

De bezitters van kasteel Ooijen door de eeuwen heen (vervolg)

DOOR

M. FLOKSTRA

Afb. 1 Kasteel Ooijen in 1992. Westgevel.

De familie Louwerman/Lauwermans

Geertruid Alexandrina, dochter van Marten van Broekhuizen was reeds vóór 1626 getrouwd met Johannes Willem Louwermans, die uit een bekend Emmericks geslacht stamde. Over deze tak van de familie Louwerman is niet veel bekend, slechts een enkele keer komen we ze in de geschreven stukken tegen.

Rond 1626 zochten zij een geschikte woning. Ooijen was echter niet beschikbaar. Heel toevallig waren de financiële middelen van Anna van Baexen, weduwe van Johan van Broekhuizen – een neef van Geertruid's vader – niet al te rooskleurig. Anna van Baexen wilde het schitterende Broekhuizens familiegoed de Borggraaf onder Lottum verkopen. Op 19 november 1626 werd zelfs een verkoopakte opgemaakt tussen de verkoopster en Hendrik van Aerdt met zijn vrouw Johanna Elisabeth Vogels.⁶⁴ Doch de verkoop werd door Geertruid Alexandrina van Broekhuizen met haar

man Johannes Willem Louwerman verrijdeld. In januari 1627 maakte zij gebruik van een oud Gelders recht het 'beschudden'. Op dit recht kon men zich alleen beroepen, wanneer de eigenaar het oude familiebezit wilde verkopen. Familieleden konden het bewuste goed binnen een jaar, tegen de geboden prijs, overnemen. Toch hebben zij niet lang op de Borggraaf in Lottum gewoond, want op 17 mei 1632 werd Geertruid Alexandrina van Broekhuizen beleend met huis en heerlijkheid Ooijen.⁶⁵ Zij was de enige erfgename van haar overleden broer. Plotseling zat het echtpaar Louwerman en Van Broekhuizen met twee kasteeltjes: Ooijen en de Borggraaf. De keuze was voor haar niet moeilijk, zij koos voor het ouderlijk huis waaraan een heerlijkheid was verbonden. Op 22 november 1633 verkocht zij haar Lottumse bezittingen aan de bekende aspirant-koper Hendrik van Aerdt.⁶⁶

Johan Willem Louwerman overleed op 21 juli 1643 te Ooijen; zijn vrouw overleefde haar man vele jaren. Zij

hertrouwde zelfs nog op 22 februari 1645 te Broekhuizen met ene Jacob Ingen Haeff.

Na de dood van Geertruid Alexandrina van Broekhuizen – zij overleed op 27 september 1673 te Ooijen – werd in 1682 haar kleinzoon, die eveneens jonker Johan Willem Louwerman heette met Ooijen beleend. Hoewel zijn vader Martinus Louwerman in 1656 als heer van Ooijen wordt vermeld, werd hij nooit met Ooijen beleend.⁶⁷ Martinus Louwerman huwde op 26 april 1649 te Broekhuizen met Anna Sibilla Ingen Haeff.

Martins zoon, Johan Willem Louwerman, volgde zijn oma op; hij werd op 5 december 1682 met Ooijen beleend.⁶⁸ Hij trouwde op 13 augustus 1681 met Helena Mechtildis van Nyevenhem, genaamd Neukirchen; zij kregen drie kinderen: Anna Helena, en de tweeling Martinus Jacobus en Georgius Willem. Na de dood van zijn vrouw hertrouwde Johan Willem Louwerman met Anna Catharina van Odenhoven. Zij schonk aan de kerk van Broekhuizen een zilveren schaalje, waarop in een gedeelde ruit een alliantie-wapen staat afgebeeld. Rechts het wapen van de familie Louwerman: een boerenwaluw. Links het wapen van de familie Van Odenhoven: een naar rechts klimmende leeuw.⁶⁹ Uit die tijd is er ook nog

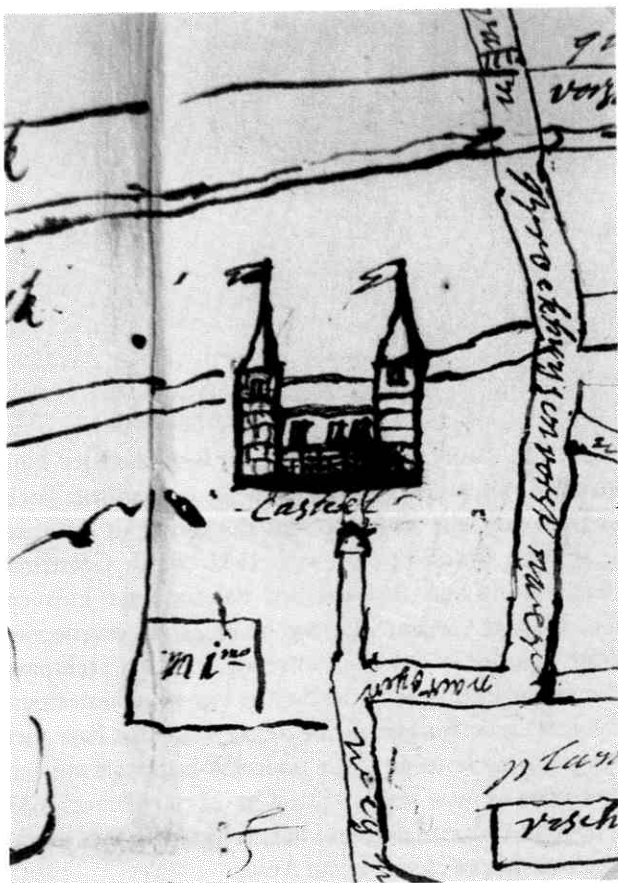
een windvaan bewaard gebleven waarop beide wapens voorkomen. Deze windvaan werd door de ‘Stichting Kasteel Ooijen’ als logogram gekozen. Tot zijn dood op 3 december 1709 was Johan Willem Louwerman heer van Ooijen. Hierna kwam Ooijen aan zijn eerstgeboren zoon Martinus Jacobus Louwerman. Deze heeft, in de korte tijd dat hij heer van Ooijen was, orde op zaken moeten stellen, want de erfenis was belast met maar liefst negenduizend gulden.⁷⁰ Dit was nog niet alles, want zijn tweelingbroer Georgh Willem Louwerman wilde een deling van de ouderlijke goederen, waardoor nog eens driehonderd pattacons aan de schuld moesten worden toegevoegd.⁷¹ Dit was wellicht een van de redenen dat de heer van Ooijen op 12 december 1712 een som van duizend pattacons leende van Hendrik Ignatius Schenck van Nydeggen, waarvoor hij toestemming verkreeg van het Cuyckse leenhof.⁷² Kort voor zijn dood maakte Martinus Jacobus Louwerman op 12 juli 1712 een testament, waarin hij alle goederen vermaakte aan zijn zus Anna Helena.⁷³ Voor een jaargetijde in de kerk te Broekhuizen trok hij tweehonderd gulden uit. Ruim een week later op 21 juli 1712 stierf Martinus Jacobus Louwerman.

Anna Helena Louwerman en Johan Franciscus de Vits

Huis en heerlijkheid Ooijen kwamen vervolgens in handen van Anna Helena Louwerman, die dan ook op 26 september 1712 als nieuwe eigenares te boek werd gesteld.⁷⁴ Zij trouwde op 6 juni 1714 in de kerk van Broekhuizen met Johan Franciscus de Vits. Nog in hetzelfde jaar verklaarde dit jonge echtpaar dat zij veertienhonderd pattacons schuldig waren aan Hendrik Ignatius Schenck de Nydeggen en Mechtildis Knop.⁷⁵ Op 22 december 1714 maakte Anna Helena Louwerman haar testament waarbij zij al haar goederen naliet aan haar echtgenoot.⁷⁶ Lang duurde dit huwelijk niet, want reeds op 8 februari 1718 overleed de Vrouwe van Ooijen bij de bevalling van haar derde kind dat eveneens overleed. Haar echtgenoot Johan Franciscus de Vits bleef achter met twee kleine dochttertjes: Maria Theresia en Johanna Margaretha. Hij zag kennelijk geen heil meer in het bezit van Ooijen en hij begon er over te denken om het geheel te verkopen. Op 7 december 1718 werd er een voorlopige koopakte opgesteld tussen De Vits en Johan Frederik, graaf van Schaesberg. Om onduidelijke redenen ging deze verkoop niet door.⁷⁷

De familie Schenck de Nydeggen

Nauwelijks drie maanden later, in april 1719, vond er wel een definitieve verkoop plaats.⁷⁸ De koper was de

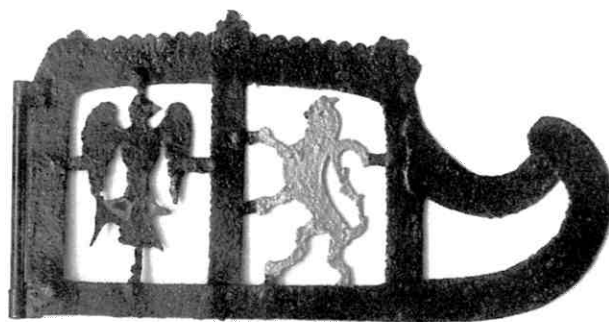
Afb. 2 Kasteel Ooijen, 1728.
Bron: HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof IV nr. 84 folio 74-77.

schuldeiser Hendrik Ignatius Schenck de Nydeggen uit Sevenum. Hij kocht alle rechten en op 4 april 1719 werd hij met huis en heerlijkheid Ooijen beleend.⁷⁹ Een aantal jaren later, in 1727, kocht Hendrik Ignatius Schenck de Nydeggen van de erfgenamen van wijlen Justinus François de Fleming de rechten van de heerlijkheid Broekhuizenvorst.⁸⁰ Van dat moment af zijn Broekhuizenvorst en Ooijen nauw met elkaar verbonden; de heren van Ooijen waren nu tevens heren van Broekhuizenvorst.

In 1728 werd er een proces aanhangig gemaakt tussen de heer van Ooijen en de pastoor van Broekhuizenvorst dat betrekking had op het kaf van de korentienden van Ooijen.⁸¹ Dankzij dit uitvoerig proces bezitten we een aardige maar gebrekkige kaart van de heerlijkheid Ooijen. De tekenaar schetst de ligging van de velden waarop tienden waren verschuldigd. Tevens tekent hij erg nauwkeurig de ligging van kasteel Ooijen ten opzichte van de kerk van Broekhuizenvorst. Het kasteel zou in die tijd zelfs twee hoektorens gehad hebben, waarvan er op dit moment nog één bestaat. Deze toren met pyramidekap is helaas niet te zien, omdat hij verscholen zit onder de huidige kap.

Op 16 juni 1737 werden de huwelijksvoorwaarden opgesteld tussen Maximiliaan Theodor Arnold Schenck de Nydeggen en Anna Francisca, dochter van Simon Petrus Coninx.⁸² Van wederzijdse ouders kregen zij een aardige huwelijksgift mee. Zo zag de bruidegom zich alle rechten van de heerlijkheid Ooijen toebedeeld, mits hij aan zijn broers en zussen – na de dood van zijn vader Hendrik Ignatius Schenck de Nydeggen – een ‘afstandts penninck’ uit zou betalen. Het jonge paar kreeg van bruidszijde het dagelijks onderhoud, wat jaarlijks neerkwam op zo’n dikke honderd rixdaalders Cleefs ofwel tweehonderd Hollandse guldens. In deze voorwaarden moest zijn oudste broer Johan Martin Schenck de Nydeggen toestemmen. Dit was een normale gang van zaken aangezien Johan Martin als eerstgeborene aanspraak kon maken op alle ouderlijke erfgoederen. Een paar dagen later, op 21 juni 1737, werd het huwelijk gesloten in de kerk te Geldern.

Na de dood van Hendrik Ignatius Schenck de Nydeggen, overleden in 1747, verkochten zijn erfgenamen op 26 september 1750 het huis en de heerlijkheid Ooijen en de heerlijkheid Broekhuizenvorst aan Hendriks zoon Maximiliaan Theodor Arnold.⁸³ De afkooppenning (afkoopsom) bedroeg negenduizend pattacons. Uit het huwelijk van Maximiliaan met Anna Francisca Coninx kozen twee kinderen de geestelijke staat. Antoon Joseph Bernard trad in bij de Kruisheren in het klooster te Venlo en Maria Cunera werd non in het klooster Maria Weide in dezelfde stad.

Afb. 3 Windvaan met het alliantiewapen van de familie Louwerman Van Odenhoven, 17e eeuw.

Maximiliaan Theodor Arnold Schenck de Nydeggen overleed op Driekoningendag in 1763. Nog in hetzelfde jaar, op 3 februari 1763, maakte zijn zoon Antoon Joseph Bernard een testament. Hierin vermaakte hij, als erfgenaam van Ooijen, alle rechten op het huis Ooijen en de heerlijkheden Ooijen en Broekhuizenvorst aan zijn moeder Anna Maria Francisca Coninx.⁸⁴

De familie Coninx en Georgh Ludwich Edmund von Blanckart

Anna Maria Francisca Coninx hertrouwde in 1764 onder huwelijksvoorwaarden met Georgh Ludwich Edmund, Freiherr Von Blanckart, heer van Issum, Mörmter en Wustefeld.⁸⁵ Het meisje Coninx, van eenvoudige afkomst, werd deftig. Zij noemde zich na het huwelijk zelfs Barones Von Blanckart en Vrouwe tot Ooijen. Toch duurde dit huwelijk niet lang, want op 5 april 1775 kwam een scheiding tot stand.⁸⁶ Pastoor Janssen publiceerde in de Maasgouw van 1907 de volledige tekst van de scheidingsakte.⁸⁷ Volgens deze akte moest het deftige meisje Anna Maria Francisca Coninx diep in haar geldbuidel tasten, met name onder de punten 5 en 6. Daar verplichtte zij zich namelijk aan Georgh Lodewijk von Blanckart tachtig malder rogge te leveren en ze beloofde ook nog eens tweeduizend Kleefse rixdaalders te zullen betalen. Dit bedrag mocht zij in zes termijnen betalen. Daarnaast behield Von Blanckart het zittingsrecht van Ooijen in de Staten van het Overkwartier. Uit een andere bron blijkt dat zij een boerderij, Daelmanshof genaamd, gelegen onder Stenden bij Aldekerk, kreeg toegewezen.⁸⁸

Als Statenlid van het Overkwartier moest men aan bepaalde voorwaarden voldoen. Riddermatige afkomst én het in werkelijk bezit hebben van een riddermatig goed waren vereisten.

De financiële toestand van Mevrouw Coninx was

Afb. 4 Portret van:
Cunera Francisca Catharina Lambotte (1754-1846).
Krijttekening achter glas, gemaakt door T. Bohres, 1824.
Particulier bezit.

Afb. 5 Portret van:
Peter Hendrik von Coninx (1746-1814).
Uit M. Bichereroux, *Festschrift zum Sippentag der Familie Coninx*,
Düsseldorf 1939, 4.

zeker niet rooskleurig, wellicht zou dit wel eens één van de redenen kunnen zijn waarom Anna Maria Francisca Coninx van het bezit van huis en heerlijkheid Ooijen afzag. Zij verkocht haar Ooijense bezittingen in 1775 aan haar ex-echtgenoot.⁸⁹ Von Blanckart werd op 10 oktober 1775 in Grave beleend met zijn verworven bezit. De gewezen Vrouwe van Ooijen overleed op 11 november 1783 en de heer van Ooijen, Freiherr Von Blanckart, stierf op 2 augustus 1790.⁹⁰ Na haar dood ontbrandde het gevecht om de erfenis. De kinderen uit haar huwelijk met Maximiliaan Theodoor Arnold Schenck de Nydeggen hadden door hun geestelijke staat afstand gedaan van de erfenis. Hoogstens konden zij wat kleinoden verwachten. Volgens pastoor Janssen zouden na de dood van Anna Maria Francisca Coninx al haar bezittingen terecht zijn gekomen bij haar nicht Cunera Francisca Catharina Lambotte, dochter van de Venrayse scholtis Johan Joseph Lambotte en Maria Coninx.⁹¹ De thans opgespoorde archiefstukken geven echter een ander verhaal. Op 6 november 1784 wordt haar neef, Peter Hendrik Coninx, met de heerlijkheid Broekhuizen vorst beleend.⁹² Op 16 april 1785 kwam er een accoord tot stand tussen de familie Schenck de Nydeggen en de erfgenamen van Anna Maria Francisca Coninx. Hierbij moesten de erfgenamen Coninx honderdvijfentachtig dukaten betalen, waarna de

familie Schenck de Nydeggen afzag van niet met name genoemde rechten op de heerlijkheden Ooijen en Broekhuizen vorst uit de erfenis Coninx.⁹³

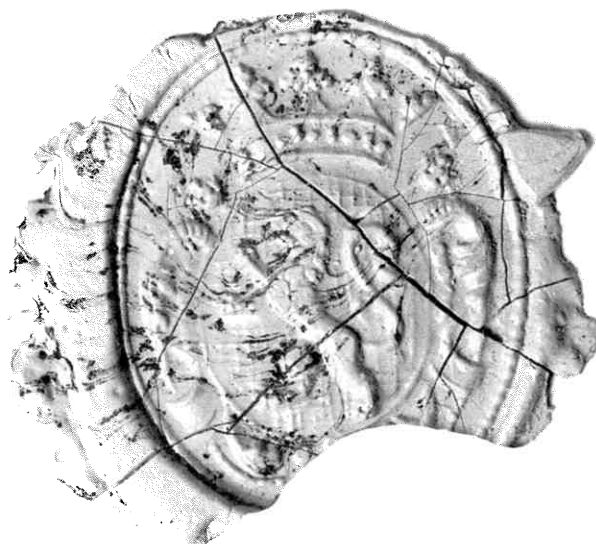
Na de dood van de Freiherr Von Blanckart in 1790 werd Peter Hendrik von Coninx op 29 juli 1791 met het huis en de heerlijkheid Ooijen beleend.⁹⁴ Tussentijds was Peter Hendrik von Coninx op 1 februari 1787 door de koning van Pruisen in de adelstand verheven.⁹⁵ Men kan zich intussen afvragen onder welke voorwaarden hij Ooijen bezat. Een tip van de sluier wordt opgelicht door een akte van volmacht voor de belening van Ooijen gedateerd op 26 juli 1791.⁹⁶ Peter Hendrik von Coninx verklaarde hierin de condities volgens welke Von Blanckart Ooijen in bezit had gekregen. Anna Maria Francisca Coninx had reeds op 15 juni 1775 Ooijen verkocht, echter onder een voorwaarde:

‘eventwel bij niet betaling der koopspenningen bij het acte van den 15 junij deselve jaars, bevoorwaerd aan de erffgenaame der verkoop-erse, de vrijvrouwe Van Blanckart, geboore Maria Francisca de Coninx’.

Door het achterwege blijven van de betaling kwam Ooijen in handen van de erfgenamen van de gewezen Vrouwe van Ooijen. Ongetwijfeld zal Peter Hendrik von Coninx hierin een belangrijke rol gespeeld heb-

Afb. 6 Zegel van: Anna Maria Francisca Coninx, 1737 juni 16.
Bron: RAL, Huisarchief Ooijen, voorlopig inv. nr. 5.
Akte van huwelijksvoorwaarden.

Afb. 7 Zegel van: Anna Maria Francisca Coninx, 1764 juni 28
Bron: RAL, Huisarchief Ooijen, voorlopig inv. nr. 9.
Waarbij deze akte bezegeld met het wapen van haar eerste echtge-
noot Maximiliaan Theodor Arnold Schenck de Nydeggen, een naar
rechts klimmende leeuw.

ben, want hij was in die tijd immers zelf 'Stadhouder der lenen van het hertogdom Gelder' en hij wist drommels goed hoe deze zaken in elkaar zaten.

Verondersteld mag worden dat er rond het jaar 1791 toch een verdeling heeft plaats gehad tussen enerzijds Peter Hendrik von Coninx en anderzijds Cunera Francisca Catharina Lambotte, waarbij aan laatstgenoemde de Ooijense goederen ten deel vielen en aan Peter Hendrik Coninx vermoedelijk de rechten van de heerlijkheid Broekhuizenvorst. Zekerheid hierover hebben we niet. Slechts een paar jaar heeft Peter Hendrik von Coninx genoten van deze rechten waaraan door de Franse Revolutie een einde werd gemaakt.

De familie Haffmans

Door het huwelijk van Cunera Francisca Catharina Lambotte met Jan Arnold Antoon Haffmans kwam het huis Ooijen in het bezit van de familie Haffmans. Deze familie was een soort regenten-familie welke diverse functies bekleedde, zoals die van kantonrechter en lid van de Provinciale Staten van Limburg. Ook waren enkele leden van deze familie notaris. Hierdoor en ook vanwege het aanzienlijk grondbezit behoorde de familie Haffmans tot de meest welgestelde families in Noord-Limburg. Uit recent onderzoek

Afb. 8 Zegel van:
Georgh Lodewijk Edmund, Freiherr Von Blanckart, Issum,
Mörmter en Wustenfeld, 1764 juni 28.
Bron: RAL, Huisarchief Ooijen, voorlopig inv. nr. 9.

Afb. 9 Portret van:
Dorothea Verblackt (1795-1876).
Krijttekening achter glas, gemaakt door T. Bobres, 1824.
Particulier bezit.

Afb. 10 Portret van:
Jan Alexander Leopold Haffmans (1795-1851).
Krijttekening achter glas, gemaakt door T. Bobres, 1824.
Particulier bezit.

in het archief van het kadaster blijkt dat de familie Haffmans op Ooijen nogal eens verbouwd heeft, zó zelfs dat van het aanzien van het kasteel, zoals de tekenaar uit 1728 dat zag, niet veel meer over is. De metingen, welke tussen 1821 en 1890 door het kadaster verricht zijn, geven ons een duidelijk beeld van de verbouwingen. Zoals in 1867 naast afbraak ook bijbouw en in 1877 herbouw van de stroopfabriek en aan het kasteel zelf.

Rest ons nog een lijst van de opeenvolgende leden uit de familie Haffmans, welke eigenaar waren van kasteel Ooijen. Wat betreft het bronnenmateriaal werd voor de negentiende eeuw hoofdzakelijk gebruik gemaakt van notariële akten en een uitgebreide genealogie die door E.J.M.Haffmans, oud-notaris uit Berg en Dal is samengesteld.

Door middel van een onderhandse akte, gedateerd van 22 februari 1846, stemde Cunera Francisca Lambotte toe, dat er een verdeling van goederen tot stand zou komen.⁹⁷ Kasteel Ooijen vererfde op deze wijze op haar zoon Joannes Alexander Leopold Haffmans. Amper drie weken na de verdeling overleed op 15 maart 1846 te Horst Cunera Francisca Lambotte.

Het echtpaar Haffmans-Verblackt

Joannes Alexander Leopold Haffmans trouwde op 22 mei 1820 te Venray met Dorothea Lambertina Verblackt, een dochter van de gemeentesecretaris van Venray Lambertus Verblackt. In 1821 werd dit jonge paar vereeuwigd; de in krijt getekende portretten zijn bewaard gebleven. Het echtpaar Haffmans-Verblackt woonde in Horst waar Joannes Alexander Leopold de functie van griffier van het Horsterse kantongerecht bekleedde. Uit het vruchtbare huwelijk werden twaalf kinderen geboren. Het zou echter te ver voeren de lotgevallen van alle kinderen te behandelen, vandaar dat wij ons beperken tot de kinderen die voor Ooijen de belangrijkste waren;

1. Franciscus Antonius Jozef 2. Joannes Eugenius Clemens en 3. Johannes Hendrik Leopold.

Een notariële akte van 12 mei 1862 verleden voor notaris F.Bosser te Horst, had tot gevolg dat er een scheiding kwam tussen Dorothea Lambertina Verblackt en haar kinderen.⁹⁸ Dorothea verkreeg daarbij het vruchtgebruik van kasteel Ooijen, maar de drie genoemde zonen werden gezamenlijk de blote eigenaren van Ooijen.

Franciscus Antonius Josephus Haffmans

Frans was op 2 november 1822 te Horst geboren en trouwde 4 oktober 1852 te Rheinberg met Maria Elisabeth Catharina Bernegau. Binnen een half jaar wist Frans zijn broers over te halen om hun aandeel van kasteel Ooijen aan hem te verkopen. Frans verwierf door middel van onderhandse verkoopakten in 1866 eerst het deel van z'n broer Johannes Hendrik Leopold, en daarna op 1 januari 1867 het deel van Jan Eugenius Clemens Haffmans.⁹⁹ Toch behield zijn moeder Dorothea Verblackt, tot haar dood in 1876, het vruchtgebruik van Ooijen.

Na vele jaren raadslid en wethouder van de gemeente Broekhuizen te zijn geweest werd Frans in januari 1887 zelfs tot burgemeester van Broekhuizen gekozen. Hij heeft deze functie niet lang kunnen uitoefenen, want reeds op 15 maart 1887 overleed hij.¹⁰⁰

In juni 1888 kwam er een deling tot stand, waarbij vier van de negen kinderen, met name Leopold, Karel, Elisa en Dora Haffmans gezamenlijk eigenaar van Ooijen werden.¹⁰¹ Nauwelijks drie jaar later op 5 juni 1891 was er opnieuw een deling; Elisa en Dora Haffmans trokken zich terug van Ooijen. Het bezit kwam nu in handen van de beide broers Leopold en Karel Haffmans.¹⁰²

Ooijen in de twintigste eeuw

Rond 1901 blijkt, volgens het kadasterarchief, dat kasteel Ooijen met haar landerijen in eigendom was van Oscar Maria Franciscus Haffmans, notaris te Helden.¹⁰³ Men vraagt zich natuurlijk onmiddellijk af hoe dit mogelijk is. Welke motieven waren destijds aanwezig om Oscar als eigenaar te boek te stellen. Het zal toch niet op een vergissing berusten door het mogelijk verkeerd vastleggen van een jaartal door een klerk? Immers in het kadasterarchief van de gemeente Broekhuizen is deze situatie niet te vinden. Is er iets onderhands geregeld?

Het waren slechte tijden voor Ooijen, want in de krant van begin februari 1913 lezen we dat notaris Haffmans op maandag 3 maart 1913 a.s. het landgoed Ooijen openbaar zal verkopen, om uit de onverdeeldheid te geraken.¹⁰⁴ Was er soms geen koper? Of zag men een elegantere manier van delen, want op 13 december 1913 kwamen de broers met elkaar overeen dat kasteel Ooijen aan Leopold Haffmans werd toebedeeld. Karel kreeg uit de boedel Huize Ooijen ook wel 'de villa' genoemd.¹⁰⁵

Leopold's zaken gingen niet zo best. Op 4 februari 1918 verkocht hij zijn bezit onderhands aan zijn neef Oscar uit Helden, die sedert 1901 al bepaalde rechten op Ooijen bezat.¹⁰⁶

Toch zat Oscar Haffmans, eveneens notaris te Helden, niet verlegen om dit bezit, want in 1919 ging hij zelfs over tot openbare verkoop.¹⁰⁷ Vreemd genoeg komt er weer geen koper opdagen en de notaris blijft eigenaar van kasteel Ooijen.

Rond 1926 ging hij over tot algehele verbouwing van de bedrijfsgebouwen. De meeste bijgebouwen kregen toen hun huidige vorm.

Als pachter verschijnt de familie Kallen, die zich, naast de landbouw, toelegde op de paardenfokkerij. Vooral vóór de Tweede Wereldoorlog werd door E. Kallen veel tijd besteed aan het fokken van zware Nederlandse trekpaarden. Wijd en zijd wist hij met de paarden uit eigen fokkerij successen te behalen.¹⁰⁷

Na de dood van notaris Oscar, overleden op 3 september 1933, vererfde Ooijen op zijn zoon Franciscus Maria Alphonsus Haffmans, die zijn vader als notaris, eveneens met standplaats Helden, was opgevolgd.¹⁰⁸

Uiteindelijk verkocht hij op 17 oktober 1940 het oude familiebezit kasteel Ooijen aan de Naamlose Vennootschap Jos van Liebergen N.V. gevestigd te Venlo.¹⁰⁹ In 1942 brandde de grote schuur bij het kasteel af als gevolg van inslag van brandbommen die werden uitgeworpen. Tijdens de oorlogsmaanden november 1944 tot maart 1945 liep het kasteel slechts lichte schade op.

Afb. 11 Portret van:
Franciscus Antonius Josephus Haffmans (1822-1887).
Burgemeester van Broekhuizen (1887).

De familie Hermans

In 1951 werd het kasteel met de bijbehorende gronden gekocht door familie Hermans, wonende op de Beerendonck onder Broekhuizenvorst. De familie Hermans blijkt bij nader onderzoek door een huwelijk verwant te zijn aan de oude heren van Ooijen en wel uit een zijlinie De Luna-Louwerman. In het begin van de twintigste eeuw kwam een tak van de familie Hermans in het bezit van Huize de Kolck.¹¹⁰

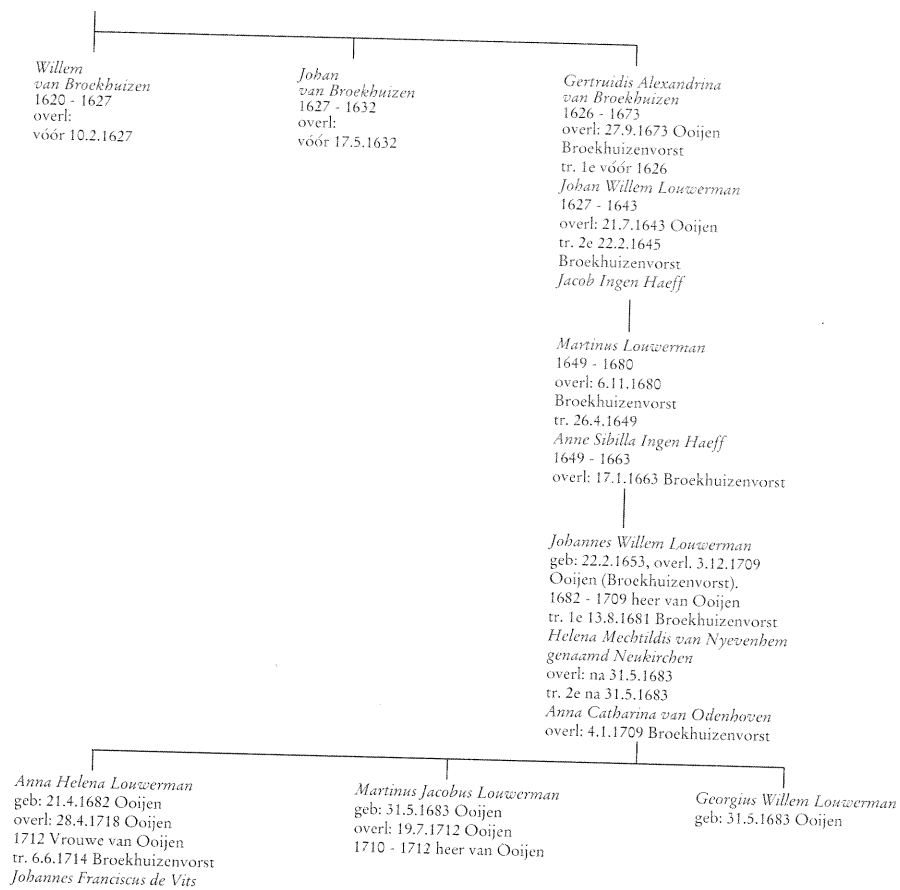
In 1968 vindt H.Hermans een schietgat, stammend uit de zestiende eeuw, in de westgevel van het kasteel. In deze loze ruimte trof hij veel glassplinters en een aantal houten plankjes aan. Op één van de plankjes staat een aandenken van vier handwerkers 'die te zamen gewerkt hebben hier in de zaal' in 1865 te weten: Johannes Gooren, handlanger, J.Franken stukadoorder beiden uit Swolgen en de timmerlieden J.Gerats en Hubert Claes beiden uit Broekhuizen. Tijdens de ruilverkaveling circa 1960 werden de grachten uitgediept en gedeeltelijk verlegd. De Hr Harry Hermans, gehuwd met Maria Jenneskens, begint met een camping op een gedeelte van het terrein. In 1975 verkoopt H.Hermans het kasteel Ooijen met de camping aan G.Nijhuis. Tot 1981 woonde de beheerder nog in enkele vertrekken van het kasteel. Na zijn vertrek was er nauwelijks meer onderhoud, waardoor het kasteel gedoemd zou zijn tot een ruïne te vervallen. Sinds een aantal jaren echter stelt de 'Stichting kasteel Ooijen' alles in het werk om het kasteel voor het nageslacht te behouden.

Aan het einde van deze bijdrage wil ik graag mijn dank betuigen aan de heren E.J.M.Haffmans (Berg en Dal), P.Weijts (Broekhuizenvorst), Mr R.B.H.T.van Broeckhuysen (Delft) en Prof.dr J.G.N.Renaud (Amersfoort) voor hun kritische kanttekeningen en waardevolle bijdragen.

Noten

- ⁶⁴ HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof IV, nr. 38, f. 80-82v. Vermeld in een akte van 22 november 1633.
- ⁶⁵ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr. 10 f.83v en 85 (1632 mei 17).
- ⁶⁶ HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof IV, nr.38 f. 80-82v (1633 november 22)
- ⁶⁷ RAL, Huisarchief Ooijen (1656 april 26)
- ⁶⁸ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck inv.nr.15 f. 29 (1682 december 5)
- ⁶⁹ A.Meijer, Zilver schenkblad te Broekhuizenvorst in: De Maasgouw 1902, 93, zie ook Broekhuizenvorst 1900, 20.
- ⁷⁰ RAL, Archief schepenbank Ooijen, Protocollen van te rechtzittingen 1666-1778, f. 62-63 Erfdeling tussen de broers Marten en Georgh Willem Louwerman (1710 maart 1)
- ⁷¹ Idem, f. 63 (1710 september 15)
- ⁷² HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof IV, nr.84 f.37- 40v. (1710 december 12).
- ⁷³ Idem, f. 64 v. -65 (1712 juli 12).
- ⁷⁴ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr.16 f.99v- 102v (1712 september 26).

- ⁷⁵ HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof IV nr.84 f.50-55. (1714 december 31).
- ⁷⁶ RAL, Archief schepenbank Ooijen, Protocollen van te rechtzittingen 1666-1778, f.66-67 testament van Anna Helena Louwerman (1714 december 22).
- ⁷⁷ Kempen, Kreisarchiv Viersen, Familiearchief Von Schaes berg, Archivteil Thannheim, Urk. 991 (1718 december 7).
- ⁷⁸ RAL, Archief schepenbank Ooijen, Protocollen van terechtzittingen 1666-1778, f.67-68 afhandeling van de overdracht van de heerlijkheid Ooijen (1719 mei 10).
- ⁷⁹ RAN-br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr. 16 f.118-119 (1719 april 4).
- ⁸⁰ HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof III, Lehen und Adel nr. 2A f.91-92v (1727 juli 29).
- ⁸¹ HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof IV nr. 84.
- ⁸² RAL, Huisarchief Ooijen, voorlopig nr.5 (1737 juni 16).
- ⁸³ Idem, voorlopig inv.nr. 6 (1750 september 26).
- ⁸⁴ Idem, voorlopig inv.nr.2 (1763 februari 3).
- ⁸⁵ Idem, voorlopig inv.nr.9 (1764 juni 28).
- ⁸⁶ RAL, Archief schepenbank Ooijen, Protocollen van terechtzittingen 1666-1778, f.49-51 (1775 april 5).
- ⁸⁷ M.J.Janssen, Oyen bij Broekhuysenvorst (Vorst) in: De Maasgouw 1907, pp. 12-13. Scheidingsakte 1775 april 5
- ⁸⁸ HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof III, Lehen und Adel nr. 2B f.130v-131 (1784 november 6), Daelmanshof. M.Flokstra, Register op de leenaktenboeken van het Pruisisch Overkwartier van Gelder 1713-1794, Maastricht 1991, p. 71.
- ⁸⁹ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr.103 (1775 oktober 1) Transportakte van Ooijen aan Freiherr Von Blanckart met een bevestigingsakte.
- ⁹⁰ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr.20 (1775 oktober 18).
- ⁹¹ M.J.Janssen, Oyen bij Broekhuysenvorst (Vorst) in: De Maasgouw 1907, p. 12.
- ⁹² HSAD, Landesarchiv Geldern, Justizhof III, Lehen und Adel, nr.2B f.130-130v (1784 november 6).
- ⁹³ RAL, Huisarchief Ooijen, inv.nr.3 (1785 april 16).
- ⁹⁴ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr.21 f.69-70 (1791 juli 29).
- ⁹⁵ H.J.Knoors, De Gelderse onderwijshervormer Peter Heinrich von Coninx 1746-1814, Roermond 1986, p.6.
- ⁹⁶ RAN-Br. Archief leenhof van Cuyck, inv.nr. 25 f.14v-15 (1791 juli 26).
- ⁹⁷ Kadaster Roermond, onderhandse delingsakte (1846 febr. 22).
- ⁹⁸ RAL, Archief notaris F.Bosser te Horst (1862 mei 12).
- ⁹⁹ Kadaster Roermond, onderhandse verkoopakten 1 juli 1866 en 1 januari 1867.
- ¹⁰⁰ Benoemingsakte van Burgemeester Frans Haffmans, 1887 januari 19. Gemeentearchief Broekhuizen, inv. nr. 13.
- ¹⁰¹ Kadaster Roermond, onderhandse delingsakte juni 1888.
- ¹⁰² Kadaster Roermond, onderhandse delingsakte 5 juni 1891.
- ¹⁰³ Gemeentearchief Venlo, Dagblad van Noord-Limburg, 1913.
- ¹⁰⁴ RAL, Archief notaris Haffmans te Helden, 1913.
- ¹⁰⁵ Kadaster Roermond, onderhandse verkoopakte 4 februari 1918.
- ¹⁰⁶ Gemeentearchief Venlo, Dagblad van Noord-Limburg, 1919.
- ¹⁰⁷ P. Weijts, De Gemeente Broekhuizen in oude ansichten, Zaltbommel 1986, foto 23.
- ¹⁰⁸ Kadaster Roermond, delingsakte 1933.
- ¹⁰⁹ Kadaster Roermond, (1940 oktober 17)
- ¹¹⁰ M. Flokstra, De bezitters van Huize de Kolck te Broekhuizenvorst; in: Castelogica, Verkenningen en Mededelingen van de Ned. Kastelen Stichting (NKS), Doorn 1989 (II), p. 114.

verkoopt op 4 april 1719 kasteel en heerlijkheid Ooijen aan: Hendrik Ignatius Schenk de Nydeggen

Afb. 12 Kasteel Ooijen in 1915.
Foto A.F.W. Vogt (R.M.D.Z., Zeist).

